

REIZEN

Aangename verrassing

Noord-Cyprus geldt als geheime tip. Voordat het massatoerisme heeft toegeslagen, kunt u er in alle rust veel mooie dingen bekijken

Kyrenia op Noord-Cyprus trekt onder meer toeristen met zijn fraaie historische haven

Marijke Hilhorst op Noord-Cyprus

Het eiland Cyprus is verdeeld in twee onafhankelijke staten. Het zuiden, waar Grieks-Cyprioten wonen, is al lang bekend als toeristische bestemming, vooral bij Britten. De Turkse Republiek Noord-Cyprus, een staat die alleen door Turkije wordt erkend, kan nog wel wat toeristen gebruiken.

Voor wie het zuidelijk deel – dat tweederde van het eiland beslaat – al kent, is het noorden een aangename verrassing: veel groener, uitgestrekte delen ongerepte natuur, prachtige wandelroutes, interessante bezienswaardigheden. En er zijn rustige, romantische witte zandstranden te vinden. Grote hotels zijn schaars. Massatoerisme vormt dan ook geen bedreiging, om de simpele reden dat er geen directe vluchten zijn, dus ook geen charters op Ercan, de luchthaven bij Lefkosa. De reiziger moet reizen via Istanbul, wat vooral als tijdrovend wordt ervaren. Wie van de nood een deugd maakt, knoopt er een stadsbezoek aan vast.

De afmetingen van Noord-Cyprus zijn te vergelijken met die van Nederland, maar dan met een fractie van het aantal Nederlandse inwoners. Het is een klein, goed bereikbaar land, waarvan de bezienswaardigheden in een week te bezoeken zijn. Zeker als je een auto huurt. De wegen zijn uitstekend en verdwalen kan bijna niet. Denk wel aan links rij-

den, want dit moslimland heeft een Brits koloniaal verleden.

's Zomers is het er bloedheet. Heerlijk voor iedereen die vooral komt voor zon en zee. Maar wie meer wil zien, graag een paar stevige wandelingen maakt en is geïnteresseerd in lokale flora en fauna, komt in het voor- of najaar. De zwarte tulp groeit alleen hier, er zijn wel dertig orchideeënsoorten te bewonderen, er leven wilde ezels, en zeeschildpadden komen tegen het einde van de zomer massaal eieren leggen op de stranden, die dan streng worden bewaakt.

Als uitvalsbasis is het kleine, hooggelegen Bellapais Gardens Hotel geschikt, vanwege de centrale ligging, het schitterende uitzicht over een dal vol citrus-, olijf- en amandelbomen tot aan de zee, en om de ge-

Kathedraal werd omgedoopt tot moskee

weldige keuken. Het kleinschalige complex telt zestien kleine appartementen die tegen een helling aan zijn gebouwd, en schurkt tegen de restanten van een norbertijner klooster uit de twaalfde eeuw aan. Hier, in dit paradijselijke deel van het land waar de Britse schrijver Lawrence Durrell een halve eeuw geleden zijn reisboek *Bitter Lemons* schreef, is het goed toeven.

In zijn tijd waren er waarschijnlijk geen casino's op Cyprus; en zeker geen veertig, allemaal in het noorden. Navraag leert dat ze vooral worden bezocht door Zuid-Cyprioten en Turken van het vasteland: zij kunnen in hun eigen land niet terecht, omdat gokpaleizen daar verboden zijn. Van recentere datum zijn ook de onvermijdelijke standbeelden van Mustafa 'Atatürk' Kemal. Hoe klein het dorp ook is, er staat een gedenksteen van de grondlegger van het moderne Turkije en naast de Noord-Cypriotische vlag wappert een Turkse.

Eeuwenlang hebben verschillende culturen sporen achtergelaten op Cyprus, omdat het eiland door verschillende volken uit Azië en Europa bezet is geweest. De restanten van Romeinse tempels, kruisvaarderskastelen, gotische kathedralen, middeleeuwse forten, burchten en abdijen zijn open voor publiek.

Interessant is wat er mettertijd mee is gebeurd. Zo is in de ommuurde stad Gazimagusa de rooms-katholieke gotische Nicolaaskathedraal, die veel overeenkomsten vertoont met de kathedraal in Reims, in 1571 omgedoopt tot Lala Mustafa Pasha Moskee. Toen ook is op de noordelijke toren een minaret geplaatst. In het westelijke stadje Güzelyurt vermeldt een bordje op het gebouw dat tot 1974 dienst deed als Grieks-orthodoxe kerk, de Agios Maman, dat het nu een ikonenmuseum is. Het 'verstofte' kerkinterieur wekt de indruk dat de gelovigen er indertijd overhaast uit zijn vertrokken. De toegangssleutel voor het 'ikonenmuseum' kan worden opgehaald in het naastgelegen museum, waar recente archeologische vondsten tentoongesteld zijn. Zoals een fraai beeldje van Sybille, dat in 1980 uit de Middellandse Zee is opgedoken, en een fragiele gouden lauwerkrans.

Opvallend is hoeveel nieuwe vakantiehuizen op het eiland nog wachten op kopers. Gelukkig is de milieubeweging actief: zij wist te voorkomen dat er nog meer oude olijfbomen worden gekapt en houdt de aanleg tegen van nog meer wegen die de vakantieoord moeten ontsluiten. Als alternatief propageert ze groentoeerisme.

De eigenaar van Bellapais Gardens organiseert wandeltochten in het Vijf Vinger Gebirge en over het schiereiland Karpaz, het belangrijkste natuurgebied. 's Morgens vroeg gaat men op pad met een goedgevulde picknicktas en onder begeleiding van een gids.

Noord-Cyprus geldt als geheime tip. Voor hoe lang nog, is de vraag. ■